

กระทู้ถามที่ ๔๐๔ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ปัญหาการใช้คูปองผ่านทางด่วน

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงคมนาคม ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันประชาชนจำนวนหนึ่งมีการใช้บริการทางด่วนเส้นทางต่าง ๆ เพื่อการสัญจรเดินทางในชีวิตประจำวัน ซึ่งการใช้บริการทางด่วนในแต่ละครั้งมีประชาชนบางส่วนเลือกที่จะเสียค่าใช้จ่ายซื้อคูปองชำระค่าผ่านทางในแต่ละจุดเพื่อความสะดวกในการสัญจร แต่เมื่อมีการสำรวจการใช้บริการและการได้รับการร้องเรียนจากประชาชนพบว่า คูปองที่ใช้ชำระค่าผ่านทางในแต่ละจุดนั้นไม่สามารถใช้ชำระได้ทุกจุดผ่านทาง และบางจุดติดป้ายแจ้งไว้ว่าไม่รับชำระด้วยคูปอง ทำให้ประชาชนผู้ใช้บริการต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นในการซื้อคูปองเพื่อชำระค่าบริการทางด่วนในแต่ละจุด หากมีการแก้ไขปัญหาจะช่วยทำให้ประชาชนสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจเช่นนี้ได้ จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงคมนาคมมีมาตรการแก้ไขปัญหา โดยกำหนดให้ใช้คูปองชุดเดียวกันในการใช้บริการทางด่วนทุกจุดได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. ขอทราบว่าสาเหตุใดที่จุดผ่านทางบนทางด่วนบางจุดมีป้ายแจ้งไว้ว่าไม่รับชำระด้วยคูปอง ขอทราบรายละเอียด

๓. หากไม่สามารถกำหนดมาตรการตามข้อ ๑ ได้ กระทรวงคมนาคมมีมาตรการใดเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๐๔ ร.

ของ นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
เรื่อง ปัญหาการใช้คูปองผ่านทางด่วน

คำถาม

ปัจจุบันประชาชนจำนวนหนึ่งมีการใช้บริการทางด่วนเส้นทางต่าง ๆ เพื่อการสัญจรเดินทางในชีวิตประจำวัน ซึ่งการใช้บริการทางด่วนในแต่ละครั้งมีประชาชนบางส่วนเลือกที่จะเสียค่าใช้จ่ายซื้อคูปองชำระค่าผ่านทางในแต่ละจุดเพื่อความสะดวกในการสัญจร แต่เมื่อมีการสำรวจการใช้บริการและการได้รับการร้องเรียนจากประชาชนพบว่า คูปองที่ใช้ชำระค่าผ่านทางในแต่ละจุดนั้นไม่สามารถใช้ชำระได้ทุกจุดผ่านทาง และบางจุดติดป้ายแจ้งว่าไม่รับชำระด้วยคูปอง ทำให้ประชาชนผู้ใช้บริการต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นในการซื้อคูปองเพื่อชำระค่าบริการทางด่วนในแต่ละจุด หากมีการแก้ไขปัญหานี้จะช่วยให้ประชาชนสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจเช่นนี้ได้ จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงคมนาคมมีมาตรการแก้ไขปัญหาโดยกำหนดให้ใช้คูปองชุดเดียวกันในการใช้บริการทางด่วนทุกจุดได้หรือไม่อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. ขอทราบว่าสาเหตุใดที่จุดผ่านทางบนทางด่วนบางจุดมีป้ายแจ้งไว้ว่าไม่รับชำระด้วยคูปอง ขอทราบรายละเอียด

๓. หากไม่สามารถกำหนดมาตรการตามข้อ ๑ ได้ กระทรวงคมนาคมมีมาตรการใดเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ

ข้าพเจ้า นายโสภณ ชาร์มย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ เรื่อง ปัญหาการใช้คูปองผ่านทางด่วน ดังนี้

๑. ปัจจุบันการทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีโครงข่ายทางพิเศษ หรือทางด่วนที่เปิดให้บริการทั้งสิ้น ๘ สายทาง ระยะทาง ประมาณ ๒๐๘ กิโลเมตร ประกอบด้วย

- ๑) ทางพิเศษเฉลิมมหานคร (ทางด่วนชั้นที่ ๑)
- ๒) ทางพิเศษศรีรัช (ทางด่วนชั้นที่ ๒)
- ๓) ทางพิเศษฉลองรัช (ทางด่วนรามอินทรา - อารีย์)

๔) ทางพิเศษอุดรรัถยา (ทางด่วนบางปะอิน - ปากเกร็ด)

๕) ทางพิเศษบูรพาวิถี (ทางด่วนบางนา - ชลบุรี)

๖) ทางพิเศษบางนา - อัจฉรงค์ (S1)

๗) ทางพิเศษสายรามอินทรา - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานครส่วนต่อขยายทางพิเศษฉลองรัช

๘) ทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์

ในจำนวนทางพิเศษทั้งหมดนี้เป็นการร่วมลงทุนระหว่างทางพิเศษแห่งประเทศไทย กับบริษัททางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑ โครงการ ได้แก่ ทางพิเศษศรีรัช รวมถึงทางพิเศษศรีรัช ส่วน D จากอโศก - ศรีนครินทร์ และให้สัมปทานกับบริษัท ทางด่วนกรุงเทพเหนือ จำกัด ในทางพิเศษอุดรรัถยาจากถนนแจ้งวัฒนะ - บางปะอิน

สำหรับระบบเก็บเงินของทางพิเศษแบ่งออกเป็น ๒ ระบบ คือ ระบบเปิด เป็นการเก็บเงินที่ด่านทางเข้า เช่น ทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช และทางพิเศษฉลองรัช เป็นต้น ระบบปิด เป็นการเก็บเงินตามระยะทางที่ด่านทางออก เช่น ทางพิเศษบูรพาวิถีและทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์ เป็นต้น นอกจากนี้การกำหนดอัตราค่าผ่านทางของแต่ละสายจะไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับต้นทุนโครงการแต่ละช่วงเวลารวมถึงเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลด้วย จะเห็นได้ว่าทางพิเศษหรือทางด่วนซึ่งมีจำนวนหลายโครงการ มีระบบเก็บค่าผ่านทางที่แตกต่างกัน และมีอัตราค่าผ่านทางที่ไม่เท่ากัน ถึงแม้ว่าจะเป็นรถประเภทเดียวกันก็ตาม อีกทั้งมีบางส่วนที่ให้สัมปทานแก่เอกชน ซึ่งปัจจุบันไม่รับชำระค่าผ่านทางด้วยคูปอง แม้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้พยายามขอความร่วมมือแล้วก็ตาม (ตามสัญญาการทางพิเศษแห่งประเทศไทยไม่มีสิทธิบังคับให้บริษัทต้องปฏิบัติตาม) นอกจากนี้การเก็บเงินตามระยะทาง ที่ด่านทางออกยังไม่เอื้ออำนวยที่จะให้ใช้คูปอง เนื่องจากแต่ละด่านจะมีอัตราค่าผ่านทางหลายราคาขึ้นอยู่กับระยะทางของผู้ใช้ทางพิเศษ ดังนั้น การกำหนดให้ใช้คูปองชุดเดียวกันในการใช้ชำระค่าผ่านทางให้พอดีตามอัตราค่าผ่านทางทุกจุด จึงไม่สามารถกระทำได้

๒. สำหรับสาเหตุที่จุดผ่านทางบนทางด่วนบางจุดแจ้งว่าไม่สามารถชำระด้วยคูปอง ปัจจุบันมีทางพิเศษที่ไม่รับชำระค่าผ่านทางด้วยคูปองจำนวน ๒ สายทาง ซึ่งเป็นทางพิเศษที่การทางพิเศษแห่งประเทศไทยให้สัมปทานแก่เอกชน ได้แก่ ทางพิเศษอุดรรัถยา จากถนนแจ้งวัฒนะ - บางปะอิน และทางพิเศษศรีรัช ส่วน D จากอโศก - ศรีนครินทร์ ซึ่งเอกชนเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างและได้รับค่าผ่านทาง

แต่ผู้เดียว อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ได้พยายามขอความร่วมมือให้มีการใช้คูปอง แต่บริษัทเลือกที่จะให้ส่วนลดค่าผ่านทางแทน เช่น ที่ทางพิเศษอุดรรัถยา อัตราค่าผ่านทางตามประกาศกระทรวงคมนาคม ฉบับลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ กำหนดอัตราค่าผ่านทางที่ด่านเมืองทองธานี (ขาเข้า - ขาออก) สำหรับรถ ๔ ล้อ/๖ - ๑๐ ล้อ/๑๐ ล้อขึ้นไป ในอัตรา ๔๕ บาท/๕๕ บาท/๑๔๐ บาท ตามลำดับ แต่มีการให้ส่วนลดโดยเรียกเก็บเพียง ๒๕ บาท/๕๐ บาท/๗๕ บาท เป็นต้น และที่ทางพิเศษศรีรัช ส่วน D จากอโศก - ศรีนครินทร์ ปัจจุบันมีการให้ส่วนลดค่าผ่านทางที่ด่านพระราม ๘ - ๑ (ศรีรัช) จำนวน ๕ บาท สำหรับรถทุกประเภท เป็นต้น ส่วนทางพิเศษบูรพาวิถี และทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์ การจัดเก็บค่าผ่านทางเป็นระบบปิด คือ เก็บค่าผ่านทางตามระยะทางที่ผ่านทางออก ซึ่งจะไม่เอื้ออำนวยที่จะใช้คูปองได้ เนื่องจากการขึ้นใช้ทางพิเศษมีจุดเริ่มต้น และจุดปลายทางที่ผู้ใช้ทางลงจากทางด่วนไม่แน่นอนตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

๓. มาตรการในการแก้ไขปัญหา ขณะนี้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยและบริษัททางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) อยู่ระหว่างติดตั้งระบบเก็บเงินอัตโนมัติจาก Smart card ในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช (ยกเว้นส่วน D) ทางพิเศษฉลองรัช ทางพิเศษรามอินทรา - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร และทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้บริการใช้บัตร Smart Card เพียง ๑ ใบสามารถเดินทางโดยใช้โครงข่ายทางพิเศษได้มากขึ้นและสะดวกยิ่งขึ้น สำหรับทางพิเศษสัมปทานเมื่อหมดสัญญาการทางพิเศษแห่งประเทศไทยก็สามารถติดตั้งระบบเก็บเงินอัตโนมัติในอนาคตได้เช่นเดียวกับทางพิเศษสายอื่น ๆ